

Nr. 2

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2000-2001

25 september 2000

# HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

SEPTEMBERVERKLARING

# Inhoud

---

Nr. 2

Maandag 25 september 2000  
Middagvergadering

<b>Berichten van verhindering</b>	1
<b>Boodschap</b>	1
<b>Verklaring van de Vlaamse regering</b> betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2001 Spreker : minister-president Patrick Dewael	1
<b>Regeling van de werkzaamheden</b>	7

**VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier**

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.37 uur.*

**De voorzitter** : Dames en heren, de vergadering is geopend.

**BERICHTEN VAN VERHINDERING**

Guy Swennen, Chris Vandenbroeke : ambtsverplichtingen ;

André-Emiel Bogaert : familieverplichtingen.

**BOODSCHAP**

**De voorzitter** : Dames en heren, bij brief van 19 september 2000 deelt de voorzitter van de Rat der Deutschsprachigen Gemeinschaft mee dat die raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

**VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2001**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2001.

Minister-president Dewael heeft het woord.

**Minister-president Patrick Dewael** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, amper twee weken geleden kreeg de olieprijs in een paar dagen tijd heel dit land in zijn greep. De media spraken en schreven alleen nog over de dure

diesel en de blokkades die in zowat alle Europese landen het verkeer lam legden. Misschien wordt de petroleum straks weer goedkoper en kunnen we opgelucht ademhalen. Maar, zelfs indien de olie – wie weet – straks de helft goedkoper wordt, zal daarmee onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen volstrekt niet opgelost zijn. Zoals bij zoveel andere complexe problemen waar onze samenleving mee te kampen heeft, volstaat ook bij het energievraagstuk het kortetermijndenken niet.

Beleid voeren is niet enkel snelle oplossingen vinden voor de problemen van de dag, beleid voeren doet men door die problemen te plaatsen in hun bredere context en ze aan te pakken vanuit een langetermijnvisie. Gouverner, c'est prévoir, en dat geldt zeker voor deze Vlaamse regering. We zijn niet tevreden met alleen maar een dagjespolitiek, we willen een visie ontwikkelen en die straks ook vertalen in beleidskeuzes. We willen straks afgerekend worden op de mate waarin en de wijze waarop we vooruitdenken om de grote uitdagingen van de komende decennia nu al voor te bereiden en in ons beleid te verwerken.

De begroting 2001 die we hier binnenkort indienen, wil getuigen van deze aanpak. Ik zal hier bewust niet op de details van de verschillende begrotingsprogramma's ingaan en u met veel cijfers vermoeien. Veel cijfers geven kan makkelijk een gebrek aan visie maskeren. Neen, het ontwerp van begroting dat we u voorstellen, is opgebouwd rond enkele zeer duidelijke en fundamentele opties voor de toekomst. Voor die keuzes tekent de Vlaamse regering voluit. Sta mij toe ze kort met u te overlopen.

De tijd dat men ophield met leren op de laatste dag dat men naar school, hogeschool of universiteit ging, is definitief voorbij. Economisch en qua tewerkstelling gaat het ons voor de wind : in steeds meer sectoren krijgen de bedrijven hun vacatures nog nauwelijks ingevuld. Toch zijn er nog teveel mensen die blijven steken in de werkloosheid. Jobs veranderen voortdurend van inhoud en de kenniseconomie verlegt steeds meer grenzen. Levenslang leren wordt een heel concrete uitdaging voor elk van ons. Het is ook een grote uitdaging voor de Vlaamse overheid.

Ons educatief systeem moet in functie van het levenslange leren worden herdacht en bijgesteld. Het accent moet liggen op basisvaardigheden zoals het beheersen van vreemde talen, technologisch inzicht, sociale vaardigheden, ondernemerszin en actieve kennis van ICT. De ondernemingen dienen niet alleen werkplaatsen te zijn, maar ook plaatsen

**Dewael**

waar je iets bijleert. Levenslang leren zult u duidelijk terugvinden als nieuw beleidsaccent in de Vlaamse begroting.

Het gaat echter niet alleen om centen, we moeten de inspanningen ook beter coördineren. Lange jaren bleek dat politiek geen haalbare kaart. Daarom vraag ik uw bijzondere aandacht voor de beslissing van de Vlaamse regering om de middelen waarin voor het levenslang leren wordt voorzien, samen te brengen in een horizontaal programma. In dit programma wordt in 13,4 miljard frank voorzien. Voor de coördinatie ervan zal een ministerieel comité bevoegd zijn.

Alleen al omwille van de enorme bedragen die ermee gepaard gaan, vormt het onderwijs per definitie een der voornaamste prioriteiten van het Vlaamse begrotingsbeleid. Maar de omvang van de bedragen noopt ook tot een kritische evaluatie van de wijze waarop die middelen besteed worden. De Vlaamse regering is ervan overtuigd dat er op dit vlak nog heel wat mogelijk is.

In mijn 11-julitoespraak in Antwerpen heb ik gepleit voor een verdere netvervaging in het onderwijslandschap. Ik had daarmee niet alleen een nog betere besteding van het onderwijsgeld op het oog, maar evenzeer een opener en daardoor verrijkender opvoedingsklimaat voor onze jongeren. Het is mij vanuit een bepaalde hoek niet in dank afgenomen. Dat een eerlijk pleidooi voor meer samenwerking alleen maar beantwoord wordt met een egelstelling, roept vragen op. Ik herhaal daarom mijn oproep om in de toekomstige discussies over het onderwijs – en voor een stuk zullen dat budgettaire discussies zijn – de noodzaak aan optimalisering van het aanbod, en dus aan samenwerking tussen scholen en netten, niet uit de weg te gaan.

De onderwijssector staat voor sociale onderhandelingen die zich als moeilijk aankondigen. Ik roep iedereen op om zich in de eerste plaats te laten leiden door de zorg om de kwaliteit van het onderwijs. Voor de honderdduizenden Vlaamse ouders die hun kinderen toevertrouwen aan de scholen, staan de kwaliteit van de lessen, de inhoud van de leerprogramma's en de waarden die de school hen meegeeft, voorop. De leerkrachten spelen daarbij een centrale rol. De kwalitatieve omkadering van deze leerkrachten vormt dan ook een bijzondere zorg van de Vlaamse regering. Voor de CAO's 4, 5, en 6 wordt meer dan 3 miljard frank extra ingeschreven voor deze omkadering.

Nauw verwant met het levenslang leren is de aandacht in de Vlaamse begroting voor informatie- en communicatietechnologie of ICT. Sinds de Europese Top van Lissabon kan geen enkele overheid nog om deze uitdaging heen. Vlaanderen heeft de ambitie om in Europa mee aan de top te staan als het erop aankomt ICT te integreren in de economie, in het onderwijs, in onderzoek, en in de relaties tussen de overheid en de burgers. Eerder dit jaar al zette de Vlaamse regering het licht op groen voor een reeks actieplannen met betrekking tot elektronische handel, internet en multimedia voor alle scholen, elektronische wetenschappelijke communicatie en veralgemeende elektronische toegang tot de overheidsdiensten.

Om mee aan de top te staan is er echter meer nodig. Vlaanderen heeft vooral nood aan een geïntegreerde benadering van ICT. Daarom zal onze minister van Economie en Media nog in de loop van dit najaar een Digitaal Actieplan voor Vlaanderen bekendmaken. De klemtoon ligt daarin op het overleg en het zoeken van synergie met alle betrokken partijen.

We moeten ons goed bewust zijn van de mogelijkheden die ICT biedt. We mogen echter ook niet blind blijven voor het gevaar van nieuwe scheidingslijnen in de samenleving tussen diegenen die gemakkelijk omgaan met computer, internet en digitaal communiceren, en diegenen die zich daar hulpeloos en ongewapend bij voelen. Het zal de bijzondere zorg van de Vlaamse regering zijn om alle Vlamingen mee te krijgen op de informatie-snelweg. Dat heeft niet alleen te maken met opleiding, maar ook met een uiterst lage drempel tot de nieuwe media. De Vlaamse regering voorziet daarbij in een voortrekkersrol voor de VRT.

Vlaanderen koestert de ambitie om als eerste regio ter wereld een volwaardig e-government op te bouwen. Alle beleidsdocumenten moeten via het web kunnen worden geraadpleegd, alle formulieren aangevraagd, elke politiek verantwoordelijke of administratieve dienst gecontacteerd. Nog dit najaar zal de Vlaamse regering een concreet actieplan goedkeuren voor de uitbouw van geïntegreerde loketten. Daarbij zal prioritair worden gewerkt rond enkele clusters van administratieve formaliteiten waar de meeste vragen over bestaan. De bevolking en de bedrijven moeten straks voor een geïntegreerde behandeling van hun vragen en dossiers terecht kunnen bij één loket, hetzij fysisch hetzij virtueel. Voor de burger mag het er straks niet meer toe doen welke overheidsdienst zijn dossier behandelt, hij zal terecht kunnen bij één loket voor alle

## Dewael

overheden samen, bij wijze van spreken van een Antwerpse districtsraad tot de Europese Unie.

Ook voor de begeleiding van deze complexe administratieve reorganisaties zal binnen de Vlaamse overheid een kenniscentrum worden uitgebouwd. We zullen ons inschrijven in een aanpak waarbij de verschillende overheden op elkaar worden afgestemd. De website van de Vlaamse overheid wordt ondertussen omgevormd tot een portaalsite voor de hele overheid. En in afwachting dat de geïntegreerde transactieloketten een feit zijn, wordt de Vlaamse Infolijn, die thans vaak tot 1300 vragen per dag te verwerken krijgt, uitgebouwd tot het centraal informatieloket van de Vlaamse overheid, raadpleegbaar per telefoon en later via het internet.

Investeren in wetenschappelijk onderzoek is bij uitstek een vorm van denken op lange termijn. Daarom wordt er in 2001 bijna 2 miljard frank méér uitgetrokken voor wetenschapsbeleid. We hebben het voorbije jaar gebruikt om de besteding van deze budgetten serieus tegen het licht te houden en bij te sturen. Deze evaluatie heeft geleerd dat er niet zozeer inhoudelijk aanpassingen moeten gebeuren, maar wel op vlak van procedures en regelgeving. De Vlaamse regering opteert daarom voor minder maar betere programma's, voor een eenvoudiger en efficiënter regelgeving en voor bijkomende investeringen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, u herinnert zich dat de kwaliteit van het leven het leidmotief was van het Vlaams regeerakkoord en de regeringsverklaring. Niet toevallig was de keuze voor de kwaliteit van het leven ook het radicaal vernieuwend element in de Vlaamse CAO's. Ik wil trouwens opmerken dat deze CAO's – voor het eerst sinds jaren – op tijd tot stand zijn gekomen. Het akkoord voor de social-profitsector bijvoorbeeld maakt het de werknemers mogelijk te kiezen voor een betere zorg voor kinderen en ouders, voor onthaasting, voor een werktempo dat beter aansluit bij de noden van het gezin. Het is niet aan de overheid om de mensen te verplichten tot onthaasting, wel om de instrumenten te creëren waarmee men zelf, autonoom, kan kiezen voor een rustiger leef- en werktempo. Wij hebben er werk van gemaakt, precies omdat de vraag bij de bevolking zo levensgroot is.

Kansen geven aan mensen om hun eigen welzijn in eigen handen te nemen, vormt een nieuw accent in het welzijnsbeleid voor de komende jaren. Laat me

twee voorbeelden aanhalen om dit beleid van kansen bieden te illustreren. Door de mensen met een handicap een persoonlijk assistentiebudget te geven, kunnen ze vrij beslissen aan welke diensten ze dit besteden. Dit maakt hen voor een deel mondig en zelfstandiger. Ook in het inburgeringsbeleid van de Vlaamse regering wordt dit nieuwe accent consequent gehanteerd. Het inburgeringsbeleid vertrekt van een gezamenlijke verbintenis. De overheid engageert zich om voldoende aanbod te creëren; van de allochtone nieuwkomer wordt gevraagd om zich reëel te integreren. Op die manier biedt de Vlaamse overheid aan alle nieuwkomers in Vlaanderen de gelegenheid om zich volwaardig te integreren in de lokale gemeenschappen. In 2001 wordt voor inburgering 758 miljoen frank uitgetrokken.

Ook de meerwaardeneconomie die wij structureel willen realiseren, past in die bekommernis om de kwaliteit van het leven. Er zijn nu eenmaal groepen van werkzoekenden die zich niet gemakkelijk laten integreren in de klassieke tewerkstelling. De uitbouw van de sociale economie als parallel circuit was de eerste stap om deze mensen te valoriseren. Wij willen echter verder gaan en een wederzijdse bevruchting stimuleren tussen sociale economie en klassieke economie. Ook de klassieke bedrijfs wereld heeft nood aan een sociaal en ecologisch bewuste manier van ondernemen. De overheid kan sterk bijdragen tot die bewustmaking. Op die wijze willen we in het klassieke arbeidscircuit duurzame jobs creëren voor mensen die anders telkens buiten de prijzen vallen.

Levenskwaliteit heeft ook een tijdsdimensie: wij willen een toekomstgericht beleid voeren. Dat kan wanneer economie, ecologie en sociale rechtvaardigheid niet aan elkaar worden tegengesteld. De Vlaamse begroting voor 2001 kan worden gelezen als een concrete oefening in duurzame ontwikkeling, als een oefening om economische welvaart, milieuvriendelijke kwaliteit en sociale rechtvaardigheid in een win-win-win-aanpak samen te brengen.

De investeringen voor een gezonde leefomgeving passen bij uitstek in deze zorg. Zo is mobiliteit veel meer dan alleen maar de files naar Brussel en Antwerpen bestrijden. Het is ook de verkeersveiligheid vergroten door een inhaalprogramma voor fietspaden en rotondes, en het resoluut aanpakken van de soms levensgevaarlijke doortochten in woonkernen. Anderzijds moet ook de mensen die zich moeilijk kunnen verplaatsen een recht op basismobiliteit worden gegeven. Daarom wordt er verder geïnvesteerd in een fijnmazig netwerk voor het

## Dewael

openbaar vervoer. Met een gericht tariefbeleid wordt de drempel om de bus of tram te nemen letterlijk en figuurlijk verlaagd.

Ook het energiebeleid moet een vanzelfsprekend instrument van duurzame ontwikkeling zijn. Ik verwees er al naar in mijn inleiding : de problemen die door de hoge oliepijzen in meerdere sectoren rijzen, tonen de kwetsbaarheid en afhankelijkheid van onze Vlaamse economie aan. Olieschaarste dreigt ook de komende jaren een factor van onzekerheid te worden voor onze welvaart. Vlaanderen moet daarom ook investeren in andere energie en in rationeel energieverbruik, zodat onze economie minder afhankelijk wordt van de OPEC-politiek en brandstof betaalbaar blijft, ook voor alle burgers. De Vlaamse regering zal het komende jaar werk maken van het Plan Energie 2020. Dit plan zal concrete actielijnen uittekenen voor de heroriëntering van ons energieverbruik. Programma's voor rationeel energiegebruik zullen worden uitgetekend voor de infrastructuur waarin Vlaanderen zelf investeert, via de sociale huisvesting, het openbaar vervoer, de scholenbouw en de gezondheids- en welzijnszorg.

Een aanpak die ecologie, economie en sociale rechtvaardigheid bundelt, veronderstelt creativiteit, kennis en toekomstgerichte waarden en normen inzake levenskwaliteit. Precies deze zaken komen niet toevallig expliciet aan bod in de Kleurennota, waarover ik het straks nog zal hebben.

Kunst en cultuur zijn vitale, kwalitatieve krachten in de samenleving. Want cultuur bevraagt de samenleving, doet de samenleving kritisch reflecteren en aanvaardt geen vanzelfsprekendheden. Kunst en cultuur zijn broodnodig om de grote maatschappelijke keuzes mee te helpen bepalen. Precies daarom mogen ze dus niet het voorrecht zijn van een beperkte groep. Wie actief participeert aan het cultuurleven, heeft immers minder angst voor het nieuwe, maar staat er integendeel voor open en is sociaal veel vaardiger. Met andere woorden, cultuur is een uitstekende voedingsbodem voor democratisch denken.

Daarom is een verhoging van de participatiegraad in het culturele leven een prioriteit van de eerste orde voor deze Vlaamse regering. Het totale budget voor cultuur wordt verhoogd met ongeveer 10 percent. Veel meer mensen in Vlaanderen moeten worden gestimuleerd om deel te nemen aan het culturele leven in zijn bijna eindeloze rijkdom en

verscheidenheid. Specifiek daarvoor zal er in de begroting 2001 in middelen worden voorzien.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de uitgaven in de Vlaamse ontwerpbegroting 2001 worden begroot op 660,8 miljard frank. De Vlaamse regering dient haar begroting ook dit jaar in met een overschot. Dat positieve saldo bedraagt 5,4 miljard frank. Als we een en ander verrekenen volgens de normen van de Hoge Raad voor Financiën, komen we uit op een overschot van 13,9 miljard frank. Ook voor 2001 volgt de begroting dus de strengste norm van de Hoge Raad voor Financiën en geeft ze dus blijk van de grootst mogelijke budgettaire orthodoxie. Van alle deelstaten in België is Vlaanderen de enige die begrotingen met een overschot indient.

Dat wij dit substantiële begrotingsoverschot kunnen aankondigen, is het resultaat van verschillende factoren. Er is uiteraard het gegeven van de financieringswet, die zorgt voor een stijging van de middelen.

Die wet is echter slechts een van de factoren die het overschot verklaren, en niet eens de voornaamste. Minstens even belangrijk zijn de keuzes die wij doelbewust hebben gemaakt, zowel aan inkomsten- als aan uitgavenkant. Een eerste keuze is die voor privatisering en samenwerking met de privé-sector : geen blinde privatisering, maar verschillende vormen van samenspel met het bedrijfsleven waar dat haalbaar en wenselijk is. Op voorstel van de Vlaamse regering heeft het Vlaams Parlement eerder al geopteerd voor de verdere privatisering van de GIMV. U hebt eerder dit jaar het decreet goedgekeurd waardoor de overheidsparticipatie in de GIMV kan zakken tot minder dan 50 percent. Wij verwachten in onze initiële raming dat deze privatisering ruim 15 miljard frank zal opbrengen.

Ik vermeld in dit verband dat van de opbrengst van deze operatie 1 miljard frank wordt opzijgezet voor het stadsvernieuwingsfonds dat volgend jaar operationeel moet worden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan een bepaling van het regeerakkoord. Eveneens relevant voor de steden en gemeenten is onze optie om in 1 miljard frank extra te voorzien voor het gemeentefonds, bovenop de indexatie die wij nu al voor het tweede opeenvolgende jaar toepassen. Wij komen daarmee bij voorbaat tegemoet aan de financiële ademnood waarin de gemeenten de komende jaren zullen raken. Wij koppelen hieraan wel een debat over de parameters voor de verdeling van het gemeentefonds.

## Dewael

Nog op andere manieren kunnen de overheid en de privé-sector elkaar vinden om maatschappelijk nuttige projecten tot stand te brengen die ook een commercieel rendement hebben. Net voor de zomervakantie heeft de Vlaamse regering een methodologie goedgekeurd voor projecten van publiek-private samenwerking. Op een onbewaakt moment hebben wij dit in ons jargon 'PPS' genoemd, maar ik geef graag gevolg aan de oproep van verscheidene Vlaamse volksvertegenwoordigers om zo weinig mogelijk moeilijke afkortingen te hanteren.

Binnen de Vlaamse administratie komt er een kenniscel die de Vlaamse overheid moet adviseren bij de ontwikkeling van projecten van samenwerking tussen de publieke en de privé-sector. Deze kenniscel zal bij concrete projecten ook de tussenpersoon zijn tussen politieke overheid, administratie en bedrijfs wereld. Publiek-private samenwerking kan zorgen voor extra middelen en extra dynamiek in sectoren zoals e-government, stadsvernieuwing, sociale huisvesting, bodemsanering, het bouwrijp maken van industrieterreinen en culturele of toeristische projecten.

Doch de eerste toepassingen die wij beogen, hebben betrekking op de grote infrastructuurwerken. Het wegwerken van de zogenaamde 'missing links' – met de ring van Antwerpen op kop – en het realiseren van openbare vervoersnetwerken rond de grote steden vormt immers een zware belasting voor de Vlaamse overheidsfinanciën. Het is onze vaste overtuiging dat samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven zal uitgroeien tot een essentieel instrument van de Vlaamse overheid in de strijd voor een betere mobiliteit. Dat is immers een van de grootste problemen waar we met z'n allen iets aan zullen moeten doen.

Het verwachte begrotingsoverschot is vooral het resultaat van zuinig bestuur, van volgehouden 'neen' zeggen tegen de verlokking om het geld dat er is per se ook uit te willen geven. Het zal u opgevallen zijn dat de Vlaamse ministers de voorbije weken geen ronkende verklaringen in de pers hebben afgelegd om miljarden te eisen voor tal van nieuwe projecten.

Overigens moeten sommigen in dit land nog het onderscheid leren maken tussen enerzijds geld uitgeven en anderzijds het besteden van geld op een planmatige manier. Men heeft het laten voorkomen alsof de Vlaamse regering al in haar eerste jaar het grootste deel van haar bijkomende beleidsruimte van 200 miljard frank opgebruikt heeft en

straks in ademnood zal komen. Het tegendeel is waar. Deze Vlaamse regering is de eerste die op een consistente wijze aan meerjarenplanning doet. De Vlaamse regering heeft bij haar aantreden de grote enveloppen vastgelegd waarbinnen zij de doelstellingen van het regeerakkoord zal verwezenlijken. Die worden nu jaar na jaar concreet ingevuld in de jaarbegroting. Regeren is niet wachten op de voldongen feiten, maar is vooruitzien. Vooruitzien is plannen. Wie onze planmatige aanpak nu afdoet als het snel opgebruiken van middelen, neemt een loopje met de waarheid.

Bij het opmaken van de begroting hebben wij elke frank twee keer omgedraaid vóór wij hem een bestemming hebben gegeven. Daartoe was het nodig komaf te maken met de traditionele wijze van werken waarbij het zogenaamde constant beleid amper in vraag wordt gesteld. Voor deze Vlaamse regering bestaan er geen budgettaire vanzelfsprekendheden. Zij maakt het zich niet gemakkelijk. Over een periode van vier jaar wordt elke uitgave in vraag gesteld. Door dit consequent in vraag stellen van jaarlijks terugkerende budgetvragen van de administratie zijn wij erin geslaagd om minstens 7 miljard frank te heroriënteren. Over de hele legislatuur heen moet deze aanpak 35 miljard frank nieuwe beleidsruimte opleveren.

Het resultaat van deze oefening is dat wij probleemloos de budgettaire ruimte voor nieuw beleid kunnen verwezenlijken. Dit betekent niet dat alle verlangens van alle ministers kunnen worden ingewilligd. Het betekent wél dat wij u een evenwichtige begroting kunnen voorleggen, die voor 2001 de mogelijkheid creëert om de ambitieuze doelstellingen van het Vlaams regeerakkoord waar te maken.

Eén van de voornaamste doelstellingen blijft de versnelde afbouw van de Vlaamse overheidsschuld. Het begrotingsoverschot dat wij realiseren, maakt die schuldafbouw mogelijk.

Deze zomer nog heeft het Amerikaanse ratingbureau Standard & Poor's de Vlaamse overheid een hoge waardering toegekend voor haar kredietwaardigheid. Het noemde de beperkte schuld en de volgehouden schuldafbouw één van de voornaamste redenen voor onze hoge kredietwaardigheid. Die schuld vermindert niet vanzelf, want schulden die je niet bewust afbouwt, worden alleen maar groter. Te veel schulden maken het onmogelijk beleid te voeren. Alleen door een volgehouden schuldafbouw kunnen wij de toekomst van onze kinderen veilig stellen. Zo kunnen we de fouten van het verleden vermijden die ons vele jaren lang

## Dewael

zuur opgebroken zijn. Voor deze Vlaamse regering is schuldafbouw daarom een absolute must.

Alleen al in 2001 voorzien wij in een verdere vermindering van de Vlaamse overheidsschuld met niet minder dan 28,7 miljard frank, nadat zij vorig en dit jaar samen al met bijna een kwart is gekrompen. Het is onze vaste wil dit strakke tempo gedurende de hele legislatuur aan te houden. Tegen het einde ervan kan en zal de Vlaamse overheidsschuld met meer dan de helft verminderd zijn, tot nog 112 miljard frank, of, om het in de termen te zeggen die we tegen dan zullen hanteren, 2,78 miljard euro.

Daarnaast wordt ook komend jaar vier miljard frank opzij gezet voor het Zorgfonds. Als we jaar op jaar dit tempo aanhouden, kan er na 2010 na kapitalisatie 60 tot 70 miljard frank beschikbaar worden om de kosten van de vergrijzing op te vangen. Het is de best mogelijke investering in de toekomst.

Maar ook op korte termijn al zal de Vlaming beter worden van onze budgettaire inspanningen en dit direct kunnen voelen in zijn of haar portemonnee. Binnenkort zal de Vlaamse regering u het ontwerp van decreet voorleggen dat elke Vlaming een substantiële belastingverlaging toekent in de vorm van afcontiemen.

Ik koppel twee bedenkingen aan deze belastingvermindering. De eerste is dat de Vlaamse lastenverlaging niet los gezien kan worden van de federale belastingvermindering die in de maak is. De beide bestuursniveaus geven gezamenlijk een niet mis te verstaan signaal aan de bevolking. Eindelijk kunnen alle Vlamingen de vruchten plukken van de gunstige conjunctuur en van de eindeloos lijkende besparingsinspanningen die zij gedurende vele jaren hebben moeten opbrengen.

Ten tweede wil ik uitdrukkelijk de link leggen met het sociaal overleg. Al te lang dienden de CAO-onderhandelingen vooral gefocust te worden op looneisen. Nu zorgt de belastingvermindering ervoor dat de mensen meer geld in hun portemonnee krijgen of houden. Dit is een nieuw gegeven. Het biedt het sociaal overleg de kans om zich meer te gaan toespitsen op de eisen in verband met de kwaliteit van het leven. Het is een bedenking die ik de sociale partners graag meegeef.

De komende weken worden wellicht ook beslissend voor de verdere hervorming van onze instellingen. Niemand kan om de vaststelling heen dat

onze strategie vruchten afwerpt. Nadat er vijf jaar lang nauwelijks vooruitgang is geboekt, slagen wij er nu in om wel serieuze stappen te zetten in het institutionele dossier. De defederalisering van de landbouw en van de buitenlandse handel zijn verworven. Op korte termijn wil Vlaanderen nog twee doorbraken bewerkstelligen die er essentieel voor zijn, namelijk fiscale autonomie en de overheveling van de gemeente- en provinciewetgeving.

Als Vlaanderen fiscale autonomie wenst, heeft dat niets te maken met egoïsme. We stellen de solidariteit met het zuiden van het land niet in vraag. Aandringen op de bevoegdheid om zelf belastingen te kunnen heffen, geeft precies blijk van zorg voor goed bestuur. Wie bevoegd wil zijn om geld uit te geven, moet ook bevoegd willen zijn om het geld eerst bijeen te krijgen. Wie een beleid wil voeren, moet dat beleid ook fiscaal kunnen sturen, moet fiscale vrijstellingen en incentives kunnen inschakelen als essentiële beleidsinstrumenten. In de strijd voor meer democratie waren de belastingen een belangrijk argument: 'no taxation without representation'. Maar het omgekeerde is evenzeer waar: no representation without taxation! Een bestuur dat zijn eigen belastingen niet kan heffen, vertoont een democratisch deficit.

Ons standpunt is klaar en duidelijk. We dringen niet alleen aan op een regionalisering van de gewestbelastingen, maar ook van een deel van de personenbelasting. Toegang tot de personenbelasting zal de Vlaamse overheid weliswaar een stuk meer conjunctuurgevoelig maken. Als het economisch goed gaat, zal ook de Vlaamse overheid daar beter van worden, wat nu amper het geval is. Maar als het minder goed gaat, zal diezelfde Vlaamse overheid gedwongen worden in te grijpen. Alleen al dit laatste is het beste argument om de overheid die het geld uitgeeft ook verantwoordelijk te maken voor haar inkomsten.

Met fiscale autonomie en de defederalisering van provincie- en gemeentewet zullen uiteraard nog lang niet alle Vlaamse actiepunten van de institutionele vernieuwing gerealiseerd zijn. U weet welke ambities het Vlaamse regeerakkoord op dat vlak verder nog formuleert. Wij zullen de communautaire dialoog straks levend houden. Hoe dat gebeuren moet, is voor mij minder belangrijk dan het resultaat. Wij geloven dat een rechtstreekse dialoog van gemeenschap tot gemeenschap niet alleen zal bijdragen tot een betere sfeer, maar ook bakens kan verzetten die al te lang gebetonneerd leken.

Tijdens de voorbije Waalse feesten hebben we de Waalse minister-president verklaringen horen af-



## Dewael

leggen over bijkomende overdracht van bevoegdheden aan de deelstaten, die verrassend nauw aansloten bij wat Vlaanderen al langer denkt. En over goed één week, op 4 oktober, zullen de Vlaamse en de Waalse regering voor het eerst gezamenlijk vergaderen. Het komt mij voor dat de thans op gang komende dialoog tussen de gemeenschappen wel eens snel zou kunnen bewijzen dat de deelstaten het uiteindelijk over veel meer eens kunnen worden dan tot nu toe werd gedacht. Een en ander plaatst de communautaire dialoog hoe dan ook in een ander licht.

We staan voor onderhandelingen die van cruciaal belang zullen zijn voor de verdere verdieping van het Vlaamse bestuursniveau. Ik roep alle partijen in het Vlaams Parlement, zowel bij de meerderheid als bij de oppositie, op om elkaar op dit vlak te vinden en eensgezind het gesprek met de andere partners in dit land tegemoet te treden. Hier moet niet het belang van afzonderlijke partijen vooropstaan, maar dat van het Vlaanderen dat we mogen vertegenwoordigen.

Deze Vlaamse regering heeft van meet af aan duidelijk gemaakt – en ik heb het vandaag andermaal beklemtoond – dat zij de uitdagingen waar Vlaanderen voor staat, niet alleen op korte termijn wil aanpakken. Vlaanderen heeft dringend nood aan langetermijnplanning, aan een toekomstproject dat tegelijk oog heeft voor de problemen die zich de komende jaren zullen stellen, en de mensen gemeenschappelijke waarden voor die toekomst kan meegeven.

De Kleurennota die ik op 11 juli gelanceerd heb, was een eerste stap in die richting. De Kleurennota is niet te nemen of te laten, maar wil het maatschappelijk debat op gang trekken en stofferen. De nota is doelbewust algemeen gehouden over de wegen die bewandeld zullen moeten worden, maar is helemaal niet vaag over de waarden waar Vlaanderen voor staat, bijvoorbeeld openheid, tolerantie, solidariteit, en gastvrijheid.

Het zijn de Vlamingen die straks mee zullen helpen nadenken over de concrete invulling die de nota en het aansluitende project kleur zullen geven. De Kleurennota moet inderdaad uitmonden in een breed gedragen project, dat trouwens nooit af kan zijn. Voor mij staat de Kleurennota gelijk met voortdurend reflecteren over en bezig zijn met de toekomst van Vlaanderen. Wanneer wij de Kleurennota lanceren en het debat erover op gang trekken, betekent dat ook dat wij als beleidsvoer-

ders bereid zijn om de kortetermijnaanpak af te stemmen op de toekomstvisie die in de loop van het debat geformuleerd zal worden.

Ik nodig de sociale partners en het hele middenveld dat Vlaanderen rijk is, uit om deel te nemen aan dit debat. Ik roep iedereen in Vlaanderen op om actief te participeren aan het debat. Ik nodig ook het Vlaams Parlement als forum bij uitstek uit om, naast de continue besloemingen over de beleidsvoering op korte termijn, tijd en energie vrij te maken voor het debat over de toekomst van Vlaanderen. Waar en wanneer u dit wenst, kan de Vlaamse regering u ondersteunen bij het stofferen van het debat. De Vlaamse administratie staat klaar om u met informatie en analyses te ondersteunen.

Het werkjaar dat thans aangevat wordt, kondigt zich op velerlei vlakken als buitengewoon boeiend aan. De overheidsfinanciën raken gaandeweg verlost van de verstikkende staatsschuld. De bevolking zal voor het eerst sinds lang in haar portemonnee de vruchten plukken van jarenlang inleveren. De Vlaamse regering maakt niet alleen duidelijke keuzes met duidelijke nieuwe accenten, zij heeft ook het elan om die al in haar tweede jaar resoluut uit te voeren. We staan voor een verdere staatshervorming, die ons bestuursniveau nog slagkrachtiger moet maken. En we vatten de maatschappelijke discussie aan om dit alles te kaderen in een brede toekomstvisie voor Vlaanderen.

Heel wat van dit alles zal te lezen zijn in het ontwerp van begroting dat wij in de komende weken bij dit parlement zullen indienen. We presenteren deze begroting niet als een technisch werkstuk, maar als het antwoord ten gronde van de Vlaamse regering op de vragen en bekommernissen die zes miljoen Vlamingen bezighouden. Zoals ik in mijn inleiding reeds zei : over dat antwoord en de keuzes die eruit blijken, wil de Vlaamse regering ten volle verantwoording afleggen. Voor die keuzes vragen wij uw onverdeelde instemming en steun. *(Applaus bij de meerderheid)*

---



---

## REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

**De voorzitter :** Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

**Voorzitter**

Wij komen woensdag om 10 uur en 15 uur opnieuw  
bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.16 uur.*

---